

TERVEYDEN EDISTÄMISEN NEUVOTTELUKUNTA

Aika Perjantai 9.10.2015 klo 9.00 – 11.00

Paikka Finn Medi 5, 2.krs, kokoushuone 101, Biokatu 12 Tampere

Läsnä Kunnallisneuvos Antero Saksala, puheenjohtaja
Toiminnanjohtaja Ulla Harala, Pirkanmaan Sydänpiiri
Professori Leena Koivusilta, Tampereen yliopisto
PSHP:n hallituksen jäsen Tuukka Liuha
PSHP:n hallituksen jäsen Tuula Petäkoski-Hult
Yliääkäri Maarit Varjonen-Toivonen, Pirkanmaan sairaanhoitopiiri, esittelijä
Asiantuntijahoitaja Riitta Salunen, Pirkanmaan sairaanhoitopiiri, sihteeri

Poissa Sivistysjohtaja Nina Lehtinen, Lempäälä
Vt hallintoylihoitaja Elina Mattila, Pirkanmaan sairaanhoitopiiri
Suunnittelupäällikkö Marko Mäkinen, Pirkanmaan liitto
Johtaja Tommi Vasankari, UKK-instituutti
Kaupunginjohtaja Aki Viitasaari, Akaa
Suunnittelupäällikkö Mika Vuori, Tampere
Uutispäällikkö Timo Ylihärstilä, Alma Aluemia

	Käsittävät asiat	Päätökset/jatkosuunnitelma	Vastuuhenkilö
1	Kokouksen avaus	Puheenjohtaja avasi kokouksen.	Pj AS
2	Edellisen kokouksen muistio	Hyväksyttiin edellisen kokouksen muistio.	Pj AS
3	Asialistan hyväksyminen	Asialista hyväksyttiin kokouksen työjärjestykseksi. - Muissa asioissa myös Timo Ylihärstilän viesti	Pj AS
4	Alueellinen hyvinvointikertomus 2012 • Tiedot siirretty sähköinen hyvinvointikertomus 0.3:een - esittely ja hyväksyntä	Pirkanmaan alueellinen hyvinvointikertomus 2012 linjaa alueellisen terveyden edistämisen koordinaation painopisteet vuosille 2013 – 2016. Se on työstetty sähköinen hyvinvointikertomus –työkalun versiolla 0.2. Hyvinvointikertomus.fi -sivustolla näkyvät ainoastaan versiolla 0.3 laaditut hyvinvointikertomukset. Pirkanmaan alueellista hyvinvointikertomusta ei ole vielä viety sivustolle, koska sitä esittelevissä esityksissä on haluttu tarvittaessa vaihtaa vertailtavia kuntia. Pirkanmaan alueellinen hyvinvointikertomus 2012 kattaa sairaanhoitopiirin jäsenkunnat vuodelta 2012 sekä Pirkanmaan maakunnan ja koko maan tilanteen vertailuna. Teknisesti sähköinen hyvinvointikertomus –työkalun versioon 0.2 oli mahdollista saada vain 10 kuntaa, joten alueellisesta hyvinvointikertomuksesta tehtiin esittelyversio, joka on varsinaisen hyvinvointikertomuksen liitteenä 2. Esittelyversioon on valittu esimerkinomaisesti 10 erikokoista kuntaa Pirkanmaalta. Pirkanmaan alueellinen hyvinvointikertomus löytyy mm. www.pshp.fi/Ammattilaisille/Terveysten edistäminen/Hyvinvointikertomus . Sähköinen hyvinvointikertomus –työkalusta julkaistaan marraskuun alussa 0.4 –versio, johon 0.3-version tekstit siirtyvät automaattisesti. Nyt 0.2 versiolla työstetty esittelyversio, alueellisen hyvinvointikertomuksen liite 2, on kopioitu 0.3 –versioon. Sisältöön ei ole tehty muutoksia, vaan sisällöt on kopioitu suoraan sairaanhoitopiirin hallituksen 6.5.2013 hyväksymästä versiosta. Alueellisen hyvinvointikertomuksen vieminen 0.3 versioon edellyttää hyväksymismerkintää.	YI MVT

	Käsiteltävät asiat	Päätökset/jatkosuunnitelma	Vastuuhenkilö
		<p>Läsnäolijoille jaettiin paperiversio 0.2 versiolla laaditusta pirkanmaan alueellinen hyvinvointikertomus 2012:n liitteestä 2, sähköinen versio on muistion liitteenä 4. Liitteen 1 diat 8 – 13 esittelevät alueellinen hyvinvointikertomus 2012:n.</p> <p><u>Yhteenveto:</u></p> <p>Hyväksyttiin alueellisen hyvinvointikertomuksen siirto sähköisen hyvinvointikertomuksen version 0.3 mukaiseen muotoon. Versio löytyy sivulta www.hyvinvointikertomus.fi kohdasta valmiit asiakirjat -> valitse kunta. Samasta valikosta löytyvät kaikki kunnat, jotka ovat tehneet laajan hyvinvointikertomuksensa versiolla 0.3.</p>	
5	Katsaus sähköinen hyvinvointikertomus 0.4:n uudistuksiin	<p>Sähköisen hyvinvointikertomuksen versio 0.4 julkaistaan tämänhetkisen tiedon mukaan marraskuussa (liite 1, dia 7). Uusi versio sisältää myös vaikutusten ennakoarviointi -työvälineen (EVA). Kuntaliitto ja FCG järjestävät Tampereella koulutustilaisuuden sähköisestä hyvinvointikertomuksesta 28.10.2015, josta neuvottelukunnan jäsenille on lähetetty sähköpostia. Sähköinen hyvinvointikertomus -työkalu muuttuu ensi vuoden alusta lisenssipohjaiseksi. Hinta määräytyy kunnan/organisaation koon mukaan. Hinnoittelu tapahtuu omakustanneperiaatteella ja on arvioiden mukaan n. 250 – 2 500 € vuodessa. Tämä on hyvä huomioida, kun kunnissa tehdään budjetit.</p> <p>Velvoite kuntien hyvinvointikertomuksen tekemiseen perustuu terveydenhuoltolakiin (liite 1/dia 3). Myös sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislakiehdotuksen viimekeväinen versio sisälsi saman velvoitteen. Lisäksi yhteistoiminta-alueelle ehdotettiin velvoitetta tehdä alueellinen hyvinvointikertomus (liite 1/dia 4). Todennäköisesti nämä kohdat tulevat säilymään myös lakiehdotuksen seuraavassa versiossa. Lakiluonnoksessa oli myös määriteltä, että hyvinvointikertomukset on laadittava sähköisesti Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL:n) vahvistaman mallin ja määrittelemien teknisten vaatimusten mukaisesti (liite 1/dia 5). Käytännössä valtakunnallinen pohja tulee jatkossakin perustumaan nykyiseen Kuntaliiton sähköiseen hyvinvointikertomustyökaluun.</p> <p>Sähköisen hyvinvointikertomuksen versiossa 0.4 on huomioitu kunnista tulleet parannusehdotukset. Pirkanmaalta on ollut 2-3 testikuntaa mukana kehittämässä työkalua. Vuonna 2016 kunnat työstävät laajat hyvinvointikertomukset vuosille 2017 – 2020 käyttäen uutta 0.4 versiota ja myös Pirkanmaan alueellinen hyvinvointikertomus vuosille 2017 – 2020 laaditaan sitä käyttäen. Uuteen versioon on tulossa nykyistä enemmän myös muita kuin sosiaali- ja terveystoimen indikaattoreita. Työkalun sisältämien indikaattoreiden on oltava sellaisia, joita kerätään kaikista kunnista. Mm. rajapintaa tilastokeskuksen tiedostoihin työstetään edelleen. Kunta voi lisätä valikoimaan omalle talous- ja toimintasuunnitteluprosessilleen tärkeitä indikaattoreita kuten nykyisin, mutta teknisesti lisääminen on sujuvampaa.</p>	YI MVT

	Käsiteltävät asiat	Päätökset/jatkosuunnitelma	Vastuuhenkilö
		<p>Versiossa 0.4 tulee olemaan kolme osaa (liite 1/dia 15) kuten aiemminkin: osa I väestön hyvinvoinnin kehitys valtuustokaudella 2013-2016, osa II hyvinvointisuunnitelma valtuustokaudelle 2017-2020 sekä osa III suunnitelman laatijat ja hyväksyminen.</p> <p>Sähköisen hyvinvointikertomuksen näkymä tulee muuttumaan (liite 1, diat 16/18-19). Indikaattoritiedoista on näkyvissä lukuarvojen lisäksi graafiset trenditiedot, samalla nykyiset liikennevalovärit häviävät. Indikaattorien arvottaminen jää paikallisille toimijoille, jotka tuntevat alueelliset olosuhteet ja niissä tapahtuvat muutokset. Uutena mukaan tulee talous-osio (dia 19), johon on mahdollisuus syöttää kustannustietoja. Tämä helpottaa palvelujen suunnittelua. Päätösten ennakoarviointi on myös lakisääteinen velvoite, jota harvassa kunnassa on systemaattisesti toteutettu. Uusi 0.4-versio sisältää sekä suppean että laajan EVA:n (liite 1, diat 20-22). Ensinnäkin tehdään suppea EVA ja sen jälkeen tarvittaessa syvempää arviointitietoa sisältävä laaja EVA.</p> <p><u>Keskustelu:</u></p> <p>Versio 0.4 on havainnollinen ja sen avulla on helppo verrata kuntia toisiinsa sekä omassa kunnassa tapahtuvaa kehitystä.</p> <p>Nykyisin päätösten ennakoarviointia tehdään kunnissa vähän, vaikka se on ollut lakisääteistä vuodesta 2011 alkaen. Sähköisen työkalun käytössä on riski byrokratian lisääntymisestä, jos se tehdään sekä virkamies-, lautakunta-, hallitustasolla. Etenkin suppean EVA:n ongelmana on arvottaminen, millä perusteella vaikutuksia arvioidaan. Mielipiteet muuttuvat helposti perusteluiksi ja selvityksiksi. Työkalu voi olla hyvä apuväline, jos sitä käytetään oikein ja perustelut ovat läpinäkyviä.</p> <p>Tulevaisuudessa sähköisen hyvinvointikertomuksen EVA-osio tulee olemaan myös valvonnan väline ja todennäköisesti myös osa valtionosuusjärjestelmää. Kunnat päättävät itse mitkä ovat niitä päätöksiä, joissa EVA on aiheellista tehdä. tavoite on lisätä päätöksenteon läpinäkyvyyttä ja osallistaa kuntalaisia päätöksentekoon. Laaja EVA vaatii enemmän valmisteluja ja tarkemmat päätösehdotukset. Pirkanmaalla Nokian kuntastrategiaan on kirjattu EVA:n käyttö. Useissa muissa kunnissa ei ole tehty sen käytöstä virallista päätöstä. Erilaisia sovelluksia EVA:sta on kuitenkin toteutettu. Esimerkiksi Lempäälässä on taloussuunnitelman ja tilinpäätöksen yhteydessä tehty hyvinvointivaikutusten arviointia. EVA olisi hyvä tehdä myös suurempiin hankkeisiin liittyen.</p> <p>Keskustelussa todettiin, että hyvinvointikertomusta ei ole vielä kunnissa hyödynnetty talous- ja toimintasuunnitteluprosessissa niin hyvin kuin pitäisi. Oleellista on, että keskeiset virkamiehet ymmärtävät sen merkityksen ja ottavat sen käyttöön omal-</p>	

	Käsittävät asiat	Päätökset/jatkosuunnitelma	Vastuuhenkilö
		<p>la toimialueellaan.</p> <p>Hyvinvointikoordinaattoreille on teetetty itsearviointikysely koskien kunnan hyvinvointijohtamisen tilannetta. Osa vastauksista puuttuu vielä, mutta saatujen vastausten perusteella haasteena on erityisesti johtoryhmätason ja toimialuejohtajien sitoutuminen. Toiveena on, että 28.10.2015 järjestettävään sähköinen hyvinvointikertomus -koulutukseen saataisiin laajasti mukaan johtoryhmän ja hyvinvointiryhmän jäseniä. Kunnista on kuitenkin tullut viestiä, että osallistumismaksun (180 €) vuoksi tilaisuuteen voi osallistua vain hyvinvointikoordinaattori. Yksi ratkaisu voisi olla hyvinvointikertomuksen esittely Pirkanmaan kuntajohtajakokouksessa.</p> <p>Sähköisen hyvinvointikertomuksen versiota 0.4 ei pääse vielä näkemään kuin testikunnissa (esim. Lempäälä). Myös jatkossa pääkäyttäjäoikeudet on yhdellä henkilöllä (yleensä hyvinvointikoordinaattori), joka antaa muille katselu- ja muokkausoikeuksia.</p> <p><u>Yhteenveto:</u></p> <p>Kuntajohto tulee sitouttaa hyvinvointikertomustyöhön ja EVA-menettelyn käyttöön. Pyydetään asian ottamista Pirkanmaan liiton kuntajohdon kokouksen asialistalle.</p> <p>Yhteenveto hyvinvointikoordinaattoreiden itsearvioinnista esitellään neuvottelukunnan seuraavassa kokouksessa, koska muistion valmistuessa vastauksia puuttuu.</p>	
6	Valmistautuminen alueellinen hyvinvointikertomus 2017 – 2020:n työstämiseen	<p>Kunnat ovat hyödyntäneet Pirkanmaan alueellista hyvinvointikertomusta omien hyvinvointikertomusten laatimisessa. Pirkanmaan alueellisen terveyden edistämisen koordinaation kattavista 24 kunnasta on 20 laatinut laajan hyvinvointikertomuksen. Näistä 16:ssa on mukana alueellisen hyvinvointikertomuksen painopiste liikunta ja 17:ssä ravitsemus. Vuosittaisen hyvinvointisuunnitelman on laatinut 10/24 kuntaa. näissä kaikissa (10/10) on mukana ravitsemus ja liikunta on mukana 8/10:ssä.</p> <p>Seuraava laaja hyvinvointikertomus tehdään valtuustokaudelle 2017-2020 (liite 1, dia 24). Pirkanmaan alueellinen hyvinvointikertomus työstetään siten, että kunnat voivat hyödyntää sitä omia hyvinvointikertomuksia tehdessään Käytännössä suunnitelman tekeminen tapahtuu vuoden 2016 aikana.</p> <p>Liitteenä 2 on alueellisen hyvinvointikertomuksen suunnittelu-matriisi linkitettyinä kunnan laajan hyvinvointikertomuksen työstämiseen. Tavoite on, että kunnilla olisi omassa työssään käytettävissä tieto alueelliseen hyvinvointikertomukseen valituista indikaattoreista, painopisteistä ja niiden toimeenpanoon liittyvistä toimenpide-ehdotuksista. Aikataulu on kuvattu tarkemmin liitteen 1 dioissa 30 ja 31. Rakenne tulee olemaan samanlainen kuin nykyisessä alueellisessa hyvinvointikertomuksessa (diat 28 – 29). Jotta terveyseroja saadaan kaven-</p>	YI MVT

	Käsiteltävät asiat	Päätökset/jatkosuunnitelma	Vastuuhenkilö
		<p>nettua ja vaikutettua kustannuskehitykseen (dia 9), tarvitaan alueellisten yhteisten toimenpiteiden lisäksi konkreettisia toimenpiteitä kunnan kaikilla toimialoilla sekä erikoissairaanhoidossa. Terveyden edistämisen neuvottelukunnan ensi vuoden kokoukset aikataulutetaan seuraavassa kokouksessa prosessin etenemisen mukaisesti. Neuvottelukunta hyväksyy alueelliseen hyvinvointikertomuksen perustaksi valittavat indikaattorit tammikuun lopussa. Niiden pohjalta tehtävät ehdotukset painopisteiksi hyväksytään maaliskuun lopussa. Ehdotukset näiden toimeenpanoksi käsitellään alkukesästä. Syyskuun alkupuolella neuvottelukunta saa hyväksyttäväksi hyvinvointikertomuksen luonnoksen, joka menee sen jälkeen lausuntokierrokselle ja lopullisessa muodossa hyväksyttäväksi marras-joulukuun vaihteessa (liite 2).</p> <p>Pirkanmaan alueellisen hyvinvointikertomuksen laatimista koordinoi terveyden edistämisen ylläjäkäri. Työtä valmistelee pientyöryhmä, jonka kokoonpanoa koskeva ehdotus on liitteen 1 diassa 30. Edustettuina ovat aluehallintovirasto, erikoissairaanhoido, järjestöt, kunnat, sosiaalitoimi sekä THL. Lisäksi mukana on edellisen kauden painopisteistä liikunnan ja ravitsemuksen edustajat. Valmisteleval pientyöryhmän tuotokset jatkotyöstetään alueellisen terveyden edistämisen työryhmän, hyvinvointikoordinaattoreiden ja erikoissairaanhoidon terveyden edistämisen asiantuntijatyöryhmä toimesta. Lisäksi ne lähetetään eri vaiheissa tiedoksi alueelliselle ravitsemustyöryhmälle. Kunkin työryhmän edustajat kommentoivat sekä omasta substanssinäkökulmastaan että edustamansa organisaation näkökulmasta. Pirkanmaan sairaanhoitopiirissä erikoissairaanhoidon painopistealueet ja toimenpide-ehdotukset hyväksyy erikoissairaanhoidon terveyden edistämisen ohjausryhmä.</p> <p>Kunnissa on tarkoitus sitouttaa aiempaa vahvemmin hyvinvointityöryhmien lisäksi toimialojen muut työntekijät hyvinvointikertomustyöhön. Painopisteet otetaan osaksi kuntien toiminta- ja taloussuunnittelua ja sitä kautta ne siirretään käytännön työhön. Toimialoilta tarvitaan myös käytännön tietoa hyvinvointikertomustyöhön. Hyvinvointiryhmän jäsenten tehtävänä on toimia linkkinä oman toimialueen ja hyvinvointikertomustyön välillä.</p> <p>Pirkanmaan alueellinen hyvinvointikertomus on valmis hyväksyttäväksi marras- joulukuussa 2016. Kunnat voivat päättää tekevätkö ne oman hyvinvointikertomuksen kalenterivuoden vaihteeseen vai valtuustokauden loppuun mennessä. Toiminnan ja talouden suunnittelun kannalta vuodenvaihe on perusteltu ajankohta.</p> <p><u>Keskustelu:</u></p> <p>Keskusteltiin alueellisen hyvinvointikertomuksen hyväksymismenettelystä. Neuvottelukunnan hyväksyttyä luonnoksen se käsitellään sairaanhoitopiirin johtoryhmässä ennen lausunto-</p>	

	Käsitteltävät asiat	Päätökset/jatkosuunnitelma	Vastuuhenkilö
		<p>kierrokselle lähettämistä. Lausuntokierroksen jälkeen neuvottelukunta hyväksyy muokatun luonnoksen, jonka jälkeen asiakirja menee sairaanhoitopiirin johtoryhmän ja hallituksen käsittelyyn. Terveystiedon edistämisen neuvottelukunta linjasi, että koska kyseessä on strateginen asiakirja, hyväksyjän tulee olla valtuusto eli sama taso kuin kunnissakin. Samalla sairaanhoitopiirin valtuusto saa tietoa asiasta.</p> <p>Neuvottelukunta kaipaa tulevan hyvinvointikertomustyön pohjaksi palautetta kunnilta siitä miten nykyiset indikaattorit ovat toimineet ja miten kunnat ovat niitä hyödyntäneet. Päätettiin pyytää kunnilta palautetta hyvinvointikoordinaattorien kautta. Päätettiin, että kyseessä ei ole virallinen kysely. Terveystiedon edistämisen ylläkäri työstää kysymykset, joita hyvinvointikoordinaattori keskusteluttaa kunnan johtoryhmässä. Tiedustelu toimii samalla interventiona, kun hyvinvointikoordinaattorit käyvät asiasta keskustelua johtoryhmän kanssa. Keskustelun virittämiseksi voi hyödyntää myös Terveystiedon. Indikaattorien lisäksi toivotaan tietoa painopisteiden toimeenpanosta.</p> <p>Keskusteltiin valmistelevan pientyöryhmän kokoonpanosta. Esimerkiksi Etelä-Pohjanmaalla on maakuntaliittoa hyödynnetty tilastotiedon saamisessa. Pirkanmaalla maakuntaliiton rooli on hieman erilainen. Sovittiin, että ei pyydetä omaa edustajaa maakuntaliitosta, vaan ollaan tarvittaessa yhteydessä neuvottelukunnan jäsenen Marko Mäkiseen. Tulevina vuosina voi myös elinkeinoelämän edustus olla tärkeä.</p> <p><u>Yhteenveto:</u></p> <p>Laadittu suunnitteluajakaava on hyvä työtä ryhdittävä runko.</p> <p>Linjattiin, että alueellinen hyvinvointikertomus viedään sairaanhoitopiiriin valtuuston hyväksyttäväksi.</p> <p>Sovittiin, että pyydetään kunnista palautetta hyvinvointikertomuksen indikaattoreista sekä painopisteistä neuvottelukunnan joulukuun kokoukseen mennessä.</p>	
7	<p>Kuntajohdon TEAviisari -tiedonkeruu 2015</p> <ul style="list-style-type: none"> Aluetason tuloksia 	<p>Maarit esitteli TEAviisari –tiedonkeruun kuntajohdon alustavia tuloksia (liite 3) keväältä 2015. Tulokset julkaistaan TEAviisari-verkkopalvelussa 20.11.2015. Samalla TEAviisari uudistuu ulkoasultaan ja käyttöominaisuuksiltaan. Ohessa on tutustumislinkki uuteen sivustoon: http://beta.teaviisari.fi/teaviisari/fi/index . Uutena toimintona on mm. vasemman yläreunan trendi-käyrät ja palkit.</p> <p>Tulosten mukaan valtuuston hyväksymien hyvinvointikertomusten määrä on noussut selvästi, mutta niitä ei tehdä vielä kattavasti (79 % vastanneista kunnista). Terveystiedon kaventaminen ei näy kovin hyvin kuntien strategisisissa asiakirjoissa. Terveystiedon edistämisen vastuutahojen määrittäminen ja kuntien hyvinvointiryhmät ovat yleistyneet. Hyvinvointiryhmissä on hyvin edustettuna eri toimialat, mutta muita kuin kunnan omia</p>	YI MVT

	Käsittävät asiat	Päätökset/jatkosuunnitelma	Vastuuhenkilö
		<p>toimijoita on ryhmissä vähän. Hyvinvointikoordinaattoreita on nimetty 55 %-ssa kuntia. Jatkossa haasteena tulee olemaan se, että he sijoittuvat enimmäkseen sosiaali- ja terveystoimeen.</p> <p>Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on edennyt kunnissa myönteisesti, vaikka kehittämiskohteitakin edelleen on. Eriytynen haaste on tuleva sote-uudistus, kun kunnan velvoitteeksi edelleen jäävä terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen eriytyy sosiaali- ja terveystoimista.</p> <p><u>Keskustelu:</u></p> <p>Hyvinvointikoordinaattorin asema on haaste silloin, kun työntekijä tulee sosiaali- ja terveystoimesta. Ratkaisuna voi olla työntekijän siirtäminen keskushallintoon (esim. Kangasala) tai uuden hyvinvointikoordinaattorin nimeäminen. Haastavaksi siirron tekee se, että hyvinvointikoordinaattorit tekevät tätä työtä vain osa-aikaisesti ja kaikilla ei ole tätä tehtävää kirjattu toimenkuvaan. Myös jatkossa kunnat tarvitsevat sote-itsehallinto-alueen osaamista omassa hyvinvointityössään. Hyvinvointikertomus tehdään jatkossakin kunnissa. Itsehallintoalueiden on tarjottava kunnille sote-osaamista, kuten nykyisin sote-isäntäkunnat jäsenkunnilleen, ja huomioitava jäsenkuntiensa hyvinvointikertomusten painopisteet omassa palvelutuotannossaan.</p> <p>Terveyserot ovat suurimpia suurien kaupunkien sisällä eri kaupunginosien välillä. Kaupunkien päättäjillä on suoraan mahdollisuus vaikuttaa näihin terveyseroihin. Alustavien suunnitelmien mukaan hyvinvointikertomuksen seuraavaan 0.5 versioon on tulossa paikkatietojärjestelmä suurten kaupunkien toiveesta.</p> <p>Positiivinen kehityskulku tulisi taata myös jatkossa. Kuntia on nyt informoitava siitä, ettei terveyden ja hyvinvoinnin edistämistyö siirry itsehallinto-alueelle.</p> <p>Jatkossa kuntien hyvinvointiryhmiin tulisi ottaa mukaan maahanmuuttajatyön edustajia.</p>	
8	<p>Muut mahdolliset asiat</p> <ul style="list-style-type: none">• Alueellinen kulttuurisen hyvinvoinnin suunnitelma?	<p>Terveyden edistämisen neuvottelukunnan jäsen Timo Ylihärslä on työkiireidensä vuoksi ehdottanut neuvottelukuntaan tilalleen toimittaja Kati Kalliosaarta. Neuvottelukunta esittää hallitukselle Kati Kalliosaaren valitsemista neuvottelukuntaan Timo Ylihärslän tilalle.</p> <p>Pirkanmaan alueellisen terveyden edistämisen koordinaation painopisteistä ravitsemuksesta ja liikunnasta on tehty alueelliset suunnitelmat. Pirkanmaalla toimii taiteen ja hyvinvoinnin läänintaiteilija Arttu Haapalainen, joka on vetänyt työpajoja hyvinvointikoordinaattoreiden ja alueellisen terveyden edistämisen työryhmän kokouksissa. Hyvien kokemusten pohjalta on herännyt ajatus alueellisen kulttuurisen hyvinvoinnin suunnitelman laatimisesta. Suunnitelmaan koottaisiin kuntien hy-</p>	

	Käsiteltävät asiat	Päätökset/jatkosuunnitelma	Vastuuhenkilö
		vinvointityötä varten ehdotuksia tavoitteista ja toimenpiteistä miten kulttuurin keinoin voisi lisätä eri väestöryhmien terveyttä ja hyvinvointia sekä ehdotuksia miten näitä voisi arvioida hyvinvointikertomuksessa. Suunnitelmaan olisi tarkoitus myös liittää tiedot kulttuurisessa hyvinvointityössä hyödynnettävissä olevien henkilöiden yhteystiedot. Hyvinvointityön laajenemista ravitsemuksesta ja liikunnasta kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin pidettiin erittäin hyvänä asiana. Sovittiin, että kutsutaan Arttu Haapalainen seuraavaan neuvottelukunnan kokoukseen ja käynnistetään alueellisen suunnitelman laatiminen ensi vuoden aikana.	
9	Kokouksen päättäminen ja seuraavat kokoukset <ul style="list-style-type: none">4.12.2015	Seuraava kokous on aiemmin sovitusti 4.12.2015 klo 9-11. Puheenjohtaja päätti kokouksen klo10.55.	Pj AS

LIITTEET	Liite 1	Kokouksen alustusdiat, MVT
	Liite 2	Alueellinen HKV suunnittelumatriisi 9.10.2015 luonnos, MVT
	Liite 3	Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toteutuminen kunnissa, THL
	Liite 4	Pirkanmaan alueellinen hyvinvointikertomus 2012:n liite 2

JAKELU	Terveyden edistämisen neuvottelukunnan jäsenet Anita Niemelä Teija Kvist-Sulin
--------	--